

Dosarul nr. 3ra-745/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: L.Holevițcaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

Î N C H E I E R E

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Nina Duneț reprezentată de avocatul Iuliana Pascal,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Duneț împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Nina Duneț și a fost menținută hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 3 august 2012 Nina Duneț a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 18 iunie 2012 de către persoanele V. Derevenco, S. Tomceac și S. Banaru a fost efectuat controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice furnizate la apartamentul nr. xxx, din bd. xxxxx, mun. Chișinău. Persoanele menționate nu s-au prezentat și nu au prezentat nici o legitimație, care ar confirma faptul că sunt angajații ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, la fel nu au comunicat care este scopul și temeiul real de efectuare a controlului.

În momentul efectuării controlului în apartament se afla doar fiul Serghei Duneț, iar dânsa nu era acasă, despre care fapt fiul a înștiințat persoanele în cauză și le-a cerut să aștepte până când se apropie proprietara apartamentului, însă ultimii au ignorat și au efectuat controlul în lipsa proprietarului apartamentului.

Astfel, a menționat că presupușii reprezentanți ai ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL au întocmit actul nr. A 10411, în care au indicat depistarea manipulării sigiliilor aplicate contorului.

Cu actul dat a luat cunoștință după ce a depus o plângere către ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL referitor la faptul că i-a fost stabilită spre plată o

sumă exagerată în mărime de 18 229,27 de lei și a solicitat să i se explice motivul, însă ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL i-a refuzat în satisfacerea cererii, expediindu-i copiile actelor și a expertizei.

Reclamanta a relatat că potrivit legislației în vigoare la momentul efectuării controlului, personalul operatorului de rețea era în drept să demonteze, în prezența consumatorului final, echipamentul de măsurare, pentru ca acesta să fie prezentat la constatarea tehnico-științifică, în cazul în care presupune că respectivul echipament de măsurare este deteriorat, s-a intervenit în echipamentul de măsurare sau că sigiliile aplicate sunt violate. Personalul operatorului de rețea este obligat să întocmească un act de demontare, de modelul stabilit, în două exemplare, câte un exemplar pentru fiecare parte. În actul de demontare se indică, în mod obligatoriu, numărul și indicațiile echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor aplicate, precum și motivele demontării. Personalul operatorului de rețea împachetează echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate într-o sacoșă proprie, aplică sigiliul la sacoșă și prezintă echipamentul de măsurare consumatorului final pentru a fi prezentat la constatarea tehnico-științifică, în termen de 15 zile calendaristice. Consumatorul final nu este în drept să desigileze sacoșă în care a fost plasat echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate. Instituția în care urmează să fie efectuată constatarea tehnico-științifică, se alege de către consumatorul final.

De asemenea, a declarat că înainte de efectuarea constatării tehnico-științifice, consumatorul este în drept să solicite efectuarea verificării metrologice a echipamentului de măsurare, cheltuielile pentru verificarea metrologică fiind suportate de către consumatorul final. Furnizorul și operatorul de rețea informează obligatoriu despre acest drept consumatorul final.

În opinia reclamantei, la efectuarea controlului a fost încălcată procedura de demontare a contorului și prezentarea acestuia la expertiză, având în vedere că pentru a demonstra incorectitudinea funcționării contorului, ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL urma să-i transmită contorul pentru verificarea metrologică, iar despre acest drept consumatorul urma să fie informat obligatoriu.

A arătat că în actele întocmite, un asemenea drept nici nu este specificat și astfel în mod incorect ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a efectuat expertiza unilateral, în condițiile în care acest drept prioritar aparține consumatorului, cu atât mai mult că dânsa nu a fost informată despre concluziile expertului, pentru a fi în cunoștință de cauză cu cele depistate și imputate.

A mai indicat că în actul contestat ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, la capitolul martori nu a făcut nici o mențiune (care ar demonstra că martori au fost prezenți), fapt ce reiese că actul a fost întocmit doar din spusele reprezentanților societății pârâte, cu ce nu este de acord. Mai mult, a enunțat că actul a fost întocmit în limba de stat, pe când fiul ei este vorbitor de limbă rusă, respectiv, acesta nu a înțeles ce au făcut reprezentanții furnizorului și ce documente au întocmit, fiindu-i comunicat doar să semneze, deși în act este menționat că textul i-a fost tradus, pe când în realitate actul nu a fost tradus.

În susținerea incorectitudinii constatării consumului fraudulos a energiei electrice, Nina Duneț a menționat și faptul că unii receptori indicați în actul de control nu funcționau, iar reprezentanții furnizorului în primul rând trebuiau să se convingă că aceștia sunt funcționabili și că într-adevăr consumă energie electrică.

În urma celor relatate, reclamanta a indicat că atât actul de control, cât și factura urmează a fi anulate ca fiind nefondate, deoarece contorul anterior a mai fost verificat de către ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și niciodată nu sa depistat consum fraudulos. Mai mult, a indicat că panoul unde se află contorul este situat pe scara blocului și respectiv, în acest panou au acces doar reprezentanții ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și ai CCL nr.132.

La fel, a specificat că cercetând facturile și sumele achitate pentru consumul de energie electrică, până la control și după control, a observat faptul că sumele practic nu diferă deloc, ceea ce demonstrează că în nici un fel nu s-a intervenit în echipamentul de măsurare a consumului de energie electrică.

A susținut că reprezentanții ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, la întocmirea actelor, au dat dovadă de incapacitate profesională și o lipsă totală a unor cunoștințe elementare cu care trebuie să fie înzestrată o persoană cu funcție de control. A declarat că acest argument nu reprezintă în sine o critică formală în adresa reprezentanților pârâtei, dar o realitate ce reiese din actele întocmite cu grave încălcări. Actele contestate au fost întocmite unilateral, iar informația reflectată în conținutul actelor la rubrica fraude depistate, nu reprezintă mai mult decât o imaginație a persoanei care le-a întocmit.

Un alt criteriu ce demonstrează ilegalitatea actelor contestate în opinia reclamantei vizează obligația persoanei, care întocmește actul, să indice obligatoriu modalitatea de consum fraudulos, pe când la caz, concluzia existenței consumului fraudulos, bazată pe actele întocmite, este denaturată, dat fiind faptul că nu s-a indicat în acte prin ce modalități și cu ce mijloace s-a constatat că sigiliile au fost manipulate.

De asemenea, a relatat că ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL prin întocmirea actului contestat și-a asumat dreptul de a calcula energia electrică neevidențiată. Astfel, a considerat că acest drept a fost utilizat abuziv, cu rea-credință, producând consecințe vătămătoare consumatorului.

Suplimentar, reclamanta a indicat că din suma înaintată spre plată de 18 229,27 de lei nu au fost excluse sumele care au fost achitate lunar, iar concluzionarea consumului fraudulos reieșind din cele indicate în actele întocmite este imposibilă în situația în care nu s-a indicat prin ce modalități și cu ce mijloace s-a constatat că sigiliile au fost manipulate.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe prevederile Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.

A solicitat anularea actului nr.A10411 și facturii de consum a energiei electrice cu simbolul variabil 2171238160, NLC 2171238 în sumă de 18 229,27 de lei, încasarea contravalorii daunelor morale cauzate de furnizor în mărime de 9 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Nina Duneț și a fost menținută hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu

circumstanțele cauzei, ca fiind justă concluzia primei instanțe referitoare la netemeinicia acțiunii depuse de către Nina Duneț.

Astfel, instanța de apel a menționat că în urma efectuării controlului pe numele consumatorului Nina Duneț, a fost emis actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr.A 10411 din 18 iunie 2012, pe motivul existenței suspiciunilor la manipularea sigiliului furnizorului și la falsificarea sigiliilor de stat.

În acest sens, din analiza suportului probator administrat la caz, instanța de apel a constatat certitudinea faptelor stabilite în actul de control, fapt confirmat și prin rapoartele de expertiză detaliate, motiv din care argumentele invocate de către apelantă au fost apreciate ca nefondate, atât timp cât actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr.A10411 din 18 iunie 2012 și factura pentru energia electrică, au fost întocmite în conformitate cu prevederile legale.

Instanța de apel a respins critica apelantei cu referire la faptul că actele contestate sunt lovite de nulitate, deoarece la rubrica semnătura martorilor, nu este aplicată nici o semnătură, dat fiind că după cum este indicat în actele de control, efectuarea controlului a avut loc în prezența lui Serghei Duneț, care potrivit declarațiilor apelantei este fiul acesteia, ceea ce corespunde prevederilor pct.161 al Hotărârii ANRE nr.393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Tot în acest context, Curtea de Apel Chișinău a relevat că Serghei Duneț, fără a menționa careva explicații, a semnat actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale, iar la rubrica „încălcări depistate”, a fost consemnat că textul a fost tradus în limba rusă, la ce membrul familiei consumatorului nu a obiectat.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar soluția de respingere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

La 11 ianuarie 2020 Nina Duneț a depus recurs împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 11 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost declarat inadmisibil recursul depus de Nina Duneț.

Ulterior, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit recursul din 27 decembrie 2019 depus de Nina Duneț reprezentată de avocatul Iuliana Pascal, împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului dat, a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că probele administrare pe parcursul examinării cauzei cu certitudine dovedesc faptul că Nina Duneț nu a intervenit în utilajul rețelei electrice a operatorului de rețea, iar manipulările s-au făcut din start la instalarea contorului, care putea fi instalat și de proprietarii anteriori.

La fel, a enunțat că asupra circumstanțelor cauzei urma să se expună în mod obligatoriu reprezentanții CCL, dar acesta nu a fost atras în proces.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 29 octombrie 2019. Totodată, se constată că decizia instanței de apel a fost notificată recurenteii Nina Duneț și reprezentantului acesteia, avocatul Iuliana Pascal în data de 12 decembrie 2019 și respectiv 13 decembrie 2019 (f.d.32, 33, Vol. II).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 27 decembrie 2019, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

La 26 iunie 2020, în adresa ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Intimatul, ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL deși a recepționat recursul la 1 iulie 2020, fapt ce rezultă din avizul de recepție a scrisorii recomandate (f.d.66, Vol. II), nu și-a valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Nina Duneț reprezentată de avocatul Iuliana Pascal, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o

motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Nina Duneț reprezentată de avocatul Iuliana Pascal.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Nina Duneț reprezentată de avocatul Iuliana Pascal, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu